

Dosarul nr. 2ra-1168/18

Instanța de fond: Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău – D. Dulghieru
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău –V. Negru, A. Pahopol, A. Bostan,

DECIZIE

04 iulie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Iuliana Oprea
Dumitru Visternicean
Luiza Gafton
Victor Burduh

examinând recursul declarat de către Vasile Calmațui,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Societatea
cu Răspundere Limitată „Pacific Motors Moldova” împotriva lui Vasile Calmațui
cu privire la încasarea prejudiciului material și a cheltuielilor de judecată,
împotriva deciziei din data de 21 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău,
prin care s-a respins apelul declarat de către Vasile Calmațui, s-a menținut
hotărârea Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău din data de 22 aprilie 2016,

constată:

La 24 noiembrie 2014 Societatea cu Răspundere Limitată „Pacific Motors
Moldova” (în continuare SRL „Pacific Motors Moldova”) a depus cerere de
chemare în judecată împotriva lui Vasile Calmațui cu privire la încasarea
prejudiciului material în sumă de 1 029 423, 22 lei și a cheltuielilor de judecată.
(f.d.1-3, vol. II)

În motivarea acțiunii SRL „Pacific Motors Moldova” a indicat că în baza
contractului individual de muncă nr.06/01/C din 03 ianuarie 2007 Vasile Calmațui
a fost angajat în funcția de inginer tehnolog - colorist.

La 27 mai 2008 cu Vasile Calmațui a fost încheiat contractul de răspundere
materială individuală deplină nr. 14-CV, conform căruia acesta și-a asumat
răspunderea materială deplină pentru păstrarea valorilor materiale ale societății.
Totodată, Vasile Calmațui a fost desemnat persoană responsabilă asupra
depozitului din mun. Chișinău, str. Socoleni, 18, care în baza contractului de
locațiune gratuită a încăperii nelocative nr. 118/09 din 01 martie 2009 a fost
închiriat de la SRL „Autoframe-FM”. Depozitul era utilizat pentru depozitarea
vopselilor și altor materiale adezive, importate de la furnizori străini.

La 31 iulie 2013 Vasile Calmațui a depus cerere de demisie din funcția deținută, iar prin ordinul nr.79-C din 31 iulie 2013 contractul individual de muncă încheiat între societate și pârât a fost reziliat.

De asemenea, SRL „Pacific Motors Moldova” a mai indicat că după demisia lui Vasile Calmațui în adresa sa au parvenit mai multe plângeri, pe faptul că pârâtul nu ducea în mod corespunzător evidența valorilor materiale la depozitul de vopsele din mun. Chișinău, str. Socoleni, 18.

Astfel, în data de 14 mai 2014 la depozitul menționat a fost efectuată o inventariere, drept rezultat fiind constatată lipsa valorilor materiale în sumă de 1 029 423, 22 de lei.

În scopul soluționării litigiului pe cale amiabilă SRL „Pacific Motors Moldova” a expediat în adresa lui Vasile Calmațui pretenție, prin care a solicitat repararea prejudiciului material cauzat, la care pârâtul nu a reacționat.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din data de 22 aprilie 2016 s-a admis acțiunea înaintată de SRL „Pacific Motors Moldova”, s-a încasat din contul lui Vasile Calmațui în beneficiul SRL „Pacific Motors Moldova” prejudiciul material în mărime de 1 029 423,22 lei, s-a încasat din contul lui Vasile Calmațui în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 25 000 lei. (f.d. 167, 178-184, vol.I)

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din data de 21 noiembrie 2017 a respins apelul declarat de Vasile Calmațui, a menținut hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din data de 22 aprilie 2016. (f.d. 43-53, vol.II)

Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, la 07 martie 2018 Vasile Calmațui, reprezentat de avocatul Natalia Moloșag a contestat-o cu recurs, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârilor judecătorești, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii. (f.d.59-71, vol.II)

În motivarea recursului Vasile Calmațui a indicat că instanțele de judecată au interpretat în mod eronat legea și în acest sens au aplicat eronat normele de drept material.

Instanțele de judecată au apreciat eronat faptul că existența unui contract de răspundere materială individuală deplină dovedește inevitabil și transmiterea reală a bunurilor în posesia salariatului, ori la materialele dosarului lipsește actul de transmitere-primire încheiat între angajatorul SRL „Pacific Motors Moldova” și salariatul Vasile Calmațui, prin care se confirmă transmiterea bunurilor incluse în actul de inventariere.

De asemenea, Vasile Calmațui a mai menționat că instanțele de judecată în hotărârile sale au indicat că acesta nu s-a folosit de dreptul de a contesta actul privind rezultatele inspectării financiare din 20 februarie 2015. Cu concluzia instanțelor de judecată Vasile Calmațui nu poate fi de acord, la caz, nu era necesar contestarea actului dat, ori conținutul acestuia se expune doar asupra corectitudinii petrecerii inventarierii și nu se expune și asupra circumstanțelor sau persoanelor culpabile de lipsurile contestate.

Mai mult, în acest act se subliniază că în perioada nominalizată la depozit au activat trei persoane, iar după concedierea sa în temeiul ordinului nr.70 din 01 august 2013 a fost instituită comisia privind verificarea și transmiterea bunurilor materiale aflate în stoc lui Alexei Tocarev. Astfel, la momentul respectiv, chiar

dacă a avut loc verificarea valorilor materiale, nu s-a depistat nici o lipsă și este dubios că astfel de lipsuri au fost stabilite mult mai târziu.

Totodată, în perioada 2007 până la 2014 la depozit a activat o altă persoană și anume Feodora Lunico conform contractului individual de muncă nr. 59-LF. În atribuțiile ei intra primirea, evidența, eliberarea și păstrarea bunurilor parvenite la depozit, iar contractul de răspundere materială nr.15-LF stabilește expres deplina ei răspundere pentru păstrarea integrității bunurilor materiale transmise.

Recurentul a mai invocat și faptul că instanțele de judecată ilegal au constatat că în condițiile depistării existenței prejudiciului material după încetarea raportului de muncă cu el, desfășurarea unei anchete de serviciu este lipsită de suport legal și aspect logic în acest sens. Însă, nu s-a luat în considerație că prejudiciul material solicitat să fie reparat de către Vasile Calmațui se presupune că a fost cauzat în timpul când el era angajat la SRL „Pacific Motors Moldova”, prin urmare era necesar desfășurarea anchetei de serviciu.

La 08 iunie 2018 SRL „Pacific Motors Moldova” a depus referință, solicitând respingerea cererii de recurs ca fiind inadmisibilă.

În conformitate cu art. 434, alin. (1) al Codului de procedură civilă recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia la data de 21 noiembrie 2017, date care ar confirma recepționarea acesteia de către Vasile Calmațui la dosar lipsesc.

În aceste circumstanțe, recursul declarat la data de 07 martie 2018 de către Vasile Calmațui, se consideră a fi depus în termen.

În conformitate cu art. 439, alin. (2) al Codului de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție prin încheierea din 20 iunie 2018 a considerat recursul admisibil.

Conform art. 441 al Codului de procedură civilă în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 445, alin. (1), lit. c) al Codului de procedură civilă instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În speță, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul depus de către Vasile Calmațui întemeiat și care urmează să fie admis cu casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din data de 21 noiembrie 2017 și remiterea cauzei la rejudecare pe motiv că eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Drept eroare care nu poate fi corectată în recurs de Colegiul lărgit cataloghează următoarele.

Din materialul probatoriu administrat s-a constatat că în baza contractului individual de muncă nr. 06/01/C din data de 03 ianuarie 2007 Vasile Calmațui a fost angajat în funcția de inginer tehnolog colorist în cadrul SRL „Pacific Motors

Moldova”, în atribuțiile căruia potrivit pct.2.5 al contractului individual de muncă se include organizarea activității sectorului de selectare a vopselelor, administrarea personalului sectorului.

La 27 mai 2008 între angajatorul SRL „Pacific Motors Moldova” și salariatul Vasile Calmațui a fost încheiat contractul de răspundere materială individuală deplină nr.14-CV.

În temeiul art. 85, pct. 3¹ al Codului muncii și în baza ordinului nr.79-C din 31 iulie 2013 s-a reziliat contractul individual de muncă încheiat între SRL „Pacific Motors Moldova” și Vasile Calmațui, începând cu data de 31 iulie 2013.

Prin actul de inventariere a valorilor materiale ale SRL „Pacific Motors Moldova”, aflate în depozitul de vopsele de pe adresa Socoleni,18, mun. Chișinău din data de 14 mai 2014 s-au constatat surplusuri în mărime de 69 660,70 lei și lipsuri de mărfuri și bunuri materiale în mărime de 1 029 423,22 lei.

La 24 noiembrie 2014 persoana juridică SRL „Pacific Motors Moldova” a inițiat prezentul proces civil în contradictoriu cu Vasile Calmațui, solicitând obligarea acestuia la repararea prejudiciului material în sumă de 1 029 423,22 lei, cauzat întreprinderii, având în suport actul de inventariere a valorilor materiale din data de 14 mai 2014 și contractul de răspundere materială individuală deplină nr.14-CV din data de 27 mai 2008.

Instanțele ierarhic inferioare au admis acțiunea înaintată de către SRL „Pacific Motors Moldova” și au dispus repararea de către Vasile Calmațui a prejudiciului material cauzat întreprinderii.

În susținerea soluțiilor instanțele de judecată au reținut drept întemeiate pretențiile înaintate de către SRL „Pacific Motors Moldova”, motivând că salariatul Vasile Calmațui, prin acțiunile sale a cauzat un prejudiciu material angajatorului, fapt confirmat atât prin actul de inventariere cât și prin actul inspectării financiare tematice, prin care s-a constatat legătura cauzală dintre neexecutarea obligațiilor de către Vasile Calmațui și prejudiciul material cauzat.

Instanța de recurs constată soluțiile instanțelor ierarhic inferioare ca fiind eronate.

Conform art. 327, alin. (1) al Codului muncii, partea contractului individual de muncă (angajatorul sau salariatul) care a cauzat, în legătură cu exercitarea obligațiilor sale de muncă, un prejudiciu material și/sau moral celeilalte părți repară acest prejudiciu conform prevederilor prezentului cod și altor acte normative.

Potrivit contractului de răspundere materială individuală deplină nr.14-CV din 14 mai 2014 Vasile Calmațui, angajat în funcția de inginer tehnolog – colorist și-a asumat răspunderea materială deplină pentru furnizarea și păstrarea bunurilor și valorilor materiale predate de către angajator.

SRL „Pacific Motors Moldova” a indicat că Vasile Calmațui i-a cauzat un prejudiciu material în sumă de 1 029 423,22 lei, întemeindu-și pretențiile în baza actului de inventariere din data de 14 mai 2014.

Aici, instanța de recurs reține că din actul respectiv rezultă că inventarierea a fost efectuată conform regulilor stabilite prin ordinul nr. 60 din data de 29 mai 2012 emis de către Ministerul Finanțelor, inventarierii fiind supuse bunurile și valorile materiale ale SRL „Pacific Motors Moldova”, aflate la depozitul de vopsele din str. Socoleni, 18, mun. Chișinău. În rezultatul inventarierii s-au

constatat surplusuri în mărime de 69 660,70 lei și lipsuri de mărfuri și bunuri materiale în mărime de 1 029 423,22 lei.

Prin urmare, instanța de apel, în primul rând, urma să verifice în baza cărui act Vasile Calmațui a fost desemnat persoana responsabilă de depozitul de vopsele din str. Socoleni, 18, mun. Chișinău, ori la materialele cauzei lipsesc acte ce ar confirma acest fapt, precum și care erau atribuțiile de bază ale lui Vasile Calmațui conform fișei de post și dacă atribuțiile acestuia țin de furnizarea și păstrarea cărorva bunuri și valori materiale.

Din materialele dosarului rezultă că inventarierea a avut loc la data de 14 mai 2014, după 9 luni de la demisia lui Vasile Calmațui, care a demisionat la data de 31 iulie 2013.

Studiind actul de inventariere sus – menționat, Colegiul reține că acesta include denumirea stocului, prețul, stocuri efective, stocuri înregistrate în contabilitate, plusuri și lipsuri, însă nu conține mențiuni privind data luării la evidență contabilă a mărfurilor respective, cine a predat aceste mărfuri.

Prin prisma art. 328, alin. (2) al Codului muncii fiecare parte a contractului de răspundere materială deplină este obligată să dovedească cuantumul prejudiciului material care i-a fost cauzat.

Instanța de recurs menționează că instanțele de judecată la admiterea pretențiilor SRL „Pacific Motors Moldova”, reținând actul de inventariere a stocurilor din data de 14 mai 2014 ca fiind drept probă admisibilă și pertinentă, nu au verificat data intrării în contabilitatea întreprinderii a bunurilor respective, moment important la survenirea răspunderii materiale ale lui Vasile Calmațui prin repararea prejudiciul material cauzat întreprinderii precum și la stabilirea cuantumului prejudiciului material care i-a fost cauzat.

La dosar lipsește actul de primire – predare a depozitului de către Vasile Calmațui la investirea acestuia în funcție sau actul ultimei inventarieri pentru a-l compara cu actul de inventariere din data de 14 mai 2014, după demisia acestuia.

Conform art. 338, alin. (1), lit. a) al Codului muncii salariatul poartă răspundere materială în mărimea deplină a prejudiciului material cauzat din vina lui angajatorului în cazurile când: între salariat și angajator a fost încheiat un contract de răspundere materială deplină pentru neasigurarea integrității bunurilor și altor valori care i-au fost transmise pentru păstrare sau în alte scopuri (art.339).

La caz, instanța de apel nu a verificat lista bunurilor transmise de către SRL „Pacific Motors Moldova” lui Vasile Calmațui, ori la materialele dosarului lipsesc careva probe ce ar demonstra că stocurile incluse în actul de inventariere au fost primite de către Vasile Calmațui și dacă după demisionarea acestuia acestea deja lipseau de la depozit.

Instanța de recurs reține prematură și concluzia instanței de apel privind stabilirea legăturii cauzale dintre obligațiile lui Vasile Calmațui și răspunderea acestuia, fapt constatat prin actul privind rezultatele inspectării financiare tematice din data de 20 februarie 2015, ori acesta a fost efectuat în scopul verificării respectării de către societate a petrecerii inventarierii și nu în scopul depistării persoanei vinovate de cauzarea prejudiciului material întreprinderii.

Mai mult, potrivit pct. 3 al actului respectiv s-a stabilit că după eliberarea lui Vasile Calmațui, în baza ordinului nr. 70-A din 01 august 2013 a fost instituită comisia privind verificarea și transmiterea bunurilor materiale aflate în stoc

persoanei noi angajate, act care lipsește la materialele dosarului, dar care are importanță pentru a stabili stocul la momentul demisionării lui Vasile Calmațui și cuantumul prejudiciului material cauzat.

De asemenea, s-a mai constatat că în perioada inspectată la depozitul de vopsele au activat trei angajați, cu care au fost semnate contracte de răspundere materială inclusiv cu Vasile Calmațui, responsabil de bunurile materiale aflate la depozitul de vopsele în perioada 01 octombrie 2002 - 31 iulie 2013.

Aici, instanța de apel nu a verificat care au fost atribuțiile în baza fișei de post ale lui Vasile Calmațui în perioada activității în cadrul SRL „Pacific Motors Moldova” și dacă prin prisma prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 449 din 29 aprilie 2004 privind aprobarea Nomenclatoarelor funcțiilor deținute și lucrărilor executate de către salariații cu care angajatorul poate încheia contracte scrise cu privire la răspunderea materială individuală sau colectivă (de brigadă) deplină, precum și a contractelor-tip cu privire la răspunderea materială deplină, urma cu acesta să fie încheiat contract de răspundere materială individuală deplină.

Mai mult, instanța de apel nu a verificat pentru care perioadă Vasile Calmațui se face responsabil de bunurile materiale aflate la depozitul de vopsele, ori la materialele dosarului a fost prezentat doar contractul de răspundere materială încheiat la data de 27 mai 2008, iar inspecția financiară, prin actul de control a stabilit că acesta se face responsabil de furnizarea și păstrarea bunurilor și valorilor materiale din data de 01 octombrie 2002.

Instanțele nu au verificat, cine a gestionat depozitul de vopsele după data de 31 iulie 2013, care a fost necesitatea concedierii lui Vasile Calmațui în ziua depunerii cererii de demisie, fără a asigura predarea bunurilor materiale gestionate de acesta.

Colegiul menționează că salariatul poartă răspundere materială față de angajator în cazul cauzării prejudiciului material ca urmare a acțiunilor sau inacțiunilor ilegale și culpabile în limita cuantumului real cauzat de către acesta angajatorului.

Reieșind din aceste circumstanțe, la examinarea litigiului instanțele de judecată urmau să stabilească dacă Vasile Calmațui se face responsabil de prejudiciul material cauzat SRL „Pacific Motors Moldova”, și dacă prin prisma prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 449 din 29 aprilie 2004 poartă răspundere materială deplină și în ce cuantum se face responsabil de cauzarea prejudiciului material angajatorului.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că s-a constatat o eroare judiciară, care nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul lărgit ajunge la concluzia de a casa integral decizia Curții de Apel Chișinău din 21 noiembrie 2017 și de a restitui prezenta pricină civilă la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecători.

În acest context, Colegiul conchide, că urmează a se ține cont de prevederile art. 118, alin. (1) al Codului de procedură civilă, potrivit căruia fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale. Instanța va ține cont de faptul că este responsabilă de determinarea definitivă a circumstanțelor, care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei și că în acest sens poate fi propus părților, să prezinte probe suplimentare și să

dovedească faptele ce constituie obiectul probațiunii pentru a se convinge de veridicitatea lor.

La rejudecarea pricinii, instanța de apel urmează să țină cont de cele indicate, să se expună asupra argumentelor participanților la proces, să verifice și alte circumstanțe ce prezintă importanță pentru soluționarea corectă a litigiului, să aprecieze sub toate aspectele, complet și obiectiv, conform exigențelor art. 130 al Codului de procedură civilă, probele administrate pe dosar, și în dependență de situația stabilită, în raport cu normele de drept material care reglementează relațiile civile, să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

În conformitate cu art. 445, alin. (1), lit. c) și alin. (3) al Codului de procedură civilă Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de către Vasile Calmațui.

Se casează decizia din data de 21 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Societatea cu Răspundere Limitată „Pacific Motors Moldova” împotriva lui Vasile Calmațui cu privire la încasarea prejudiciului material și a cheltuielilor de judecată.

Se remite cauza la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău în alt complet de judecători.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Iuliana Oprea

Dumitru Visternicean

Luiza Gafton

Victor Burduh